

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autor: Josef Kraus
Datum: 5.9.2012
Škola: Integrovaná ZŠ a MŠ Trnová, Trnová 222
okres Plzeň - sever
Šablona: IV/2 - Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji
matematické gramotnosti žáků základních škol
Číslo sady: 01
Název sady: Číslo a početní operace
Číslo DUM: 13
Název DUM: Matematické operace

Metodický list - anotace:

Žák si opakuje znalosti z oblasti matematických operací-sčítání, odčítání, násobení a dělení. Připomíná si rozdíl mezi pamětnými a písemnými výpočty. Upevňuje si znalosti – číselné řady, sepisování čísel dle daných pravidel. List 8 a 9 je určen k opakování a procvičování učiva.

Matematické operace

Mezi základní matematické operace patří :

Sčítání
Odčítání
Násobení
Dělení

Matematické operace

Podle stupně obtížnosti můžeme provádět výpočty matematických operací dvojím způsobem.

Výpočty **jednoduché** provádíme ***zpaměti***
(*Bez zápisu*)

Složitější výpočty provádíme ***písemně***
(*Čísla sepisujeme pod sebe*)

Sčítání

Sčítání tedy můžeme provádět z paměti nebo písemně.

Zapamatujeme si nejprve, jak se jednotlivé členy u sčítání jmenují :

$$\text{sčítanec} + \text{sčítanec} = \text{součet}$$

Z paměti čísla sčítáme bez toho, abychom je zapisovali. Jedná se o sčítání jednoduchých dobře zapamatovatelných čísel.

Písemné sčítání má své náležitosti. Jednotlivé členy sepisujeme pod sebe tak, aby jednotlivé řády (**jednotky, desítky, stovky, ...apod.**) *byly přesně pod sebou* – **jednotky pod jednotky, desítky pod desítky, stovky pod stovky.**

$$\begin{array}{r} 587 \\ + 39 \\ \hline 626 \end{array}$$

Odčítání

Odčítání můžeme provádět zpaměti nebo písemně.
Zapamatujeme si nejprve, jak se jednotlivé členy u odčítání jmenují :

$$\text{menšenec} - \text{menšitel} = \text{rozdíl}$$

Zpaměti čísla odčítáme bez toho, abychom je zapisovali. Jedná se o odčítání jednoduchých, dobře zapamatovatelných čísel.

Písemné odčítání má své náležitosti. Jednotlivé členy sepisujeme pod sebe tak, aby jednotlivé řády (**jednotky, desítky, stovky, ...**apod.) *byly přesně pod sebou* – **jednotky pod jednotky, desítky pod desítky, stovky pod stovky.**

$$\begin{array}{r} 587 \\ - 39 \\ \hline 548 \end{array}$$

Násobení

Násobení můžeme provádět z paměti nebo písemně.

Zapamatujeme si nejprve, jak se jednotlivé členy u násobení jmenují :

$$\text{činitel} \cdot \text{činitel} = \text{součin}$$

Z paměti čísla násobíme bez toho, abychom je zapisovali. Jedná se o násobení jednoduchých, dobře zapamatovatelných čísel.

Písemné násobení má své náležitosti. Jednotlivé členy nemusíme sepisovat podle řádů, ale platí zde jiné postupy, které vyžadují znalost malé násobilky.

$$\begin{array}{r} 385 \\ \cdot 6 \\ \hline 2310 \end{array}$$

Dělení

Dělení můžeme provádět z paměti nebo písemně.
Zapamatujeme si nejprve, jak se jednotlivé členy u dělení jmenují :

$$\text{dělenec} : \text{dělitel} = \text{podíl}$$

Z paměti čísla dělíme bez toho, abychom je zapisovali. Jedná se o dělení jednoduchých, dobře zapamatovatelných čísel.

Písemné dělení má své náležitosti. Jednotlivé členy neseписujeme pod sebe, ale dělíme v řádku a dílčí výpočty zapisujeme podle daných postupů („ocásek“), které taktéž vyžadují znalost malé násobilky.

$$2894 : 8 = 361$$

49

14

6

Úkol

- Sepisuj čísla pod sebe tak, aby byly jednotlivé řády správně pod sebou

5 036,369, 68, 958, 8

.....

.....

.....

.....

.....

Úkol

- Doplně chybějící členy

..... + ... = ...

..... : ..... = ...

..... - ..... = ...

..... · ..... = ...

- *Autorem veškerého materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Josef Kraus*

